Vinnare i Sweden Green Building Awards 2026 – faktablad

Årets MB-projekt

Projekt: Torbjörns torg

Företag: Malmegårds Fastighets AB
Ort: Uppsala

Juryns motivering

Torbjörns torg förenar nytänkande med långsiktighet och låter samverkan ge kraft åt högt ställda mål. Med genomtänkta strategiska val och en tydlig riktning visar projektet hur hållbarhetsambitioner kan omvandlas till verklighet i varje led.

Genom viljan att pröva nya vägar och respekten för de värden som ska bestå över tid är projektet ett föredöme. Särskilt utmärkande är att projektet är Sveriges första storskaliga anläggning med energipålar.

Inom projektet möts omsorg om resurser, kvalitet i den byggda miljön och förståelse för människors behov för att leva och verka. Styrkan ligger i samspelet mellan dessa perspektiv, där varje beslut bidrar till en större helhet.

Om projektet

Torbjörns torg omfattar fyra flerbostadshus med totalt 122 nya lägenheter samt en ICA-butik och mindre lokaler i bottenplan.

Projektet är Sveriges första storskaliga anläggning med energipålar. Pålningen används både för att bära byggnaden och för att utvinna energi från grundvattenflödet i Uppsalaåsen. Detta kombineras med användning av överskottsvärme från ICA-butiken och dess kyldiskar. Energiförbrukningen beräknas till cirka 17 kWh/kvm, jämfört med BBR-kravet på 55 kWh/kvm.

Genom bland annat en optimerad betongstomme och en hög andel klimatförbättrad betong kommer projektet också att sänka sina koldioxidutsläpp med nästan 50 procent jämfört med Boverkets referensvärde för klimatdeklaration av flerbostadshus.

Markplattor utomhus samt påkörningsskydd och avgränsning i garage i stål från den tidigare byggnaden återbrukas i projektet. Annat material, såsom glaspartier och gipsskivor, återbrukas i andra projekt. Betongstommen från den tidigare byggnaden krossades och användes som bädd för pålmaskinen. Projektet har även gjutit en del betongblock av spillbetong, vilket har minskat avfallsmängderna.

Projektet certifieras enligt Miljöbyggnad Nybyggnad 4.1 med betyg Guld.

Årets MB iDrift-projekt

Projekt: Ädelmetallen 8

Företag: Västerhuset AB
Ort: Jönköping

Juryns motivering

Ädelmetallen 8 präglas av ett gediget certifieringsarbete, där kunskap och uthållighet har omsatts i nya arbetssätt för förvaltningen. Särskilt utmärkande är arbetets kvalitet och förankring i den egna organisationen.

Projektet har förenat teknisk förståelse med omsorg om resurser och människor – och åstadkommit en avsevärd förbättring av energiprestandan och inomhusklimatet. Lösningarna är genomtänkta, åtgärderna väl samordnade och ansvaret sträcker sig över tid.

Arbetet visar hur en målmedveten förvaltning kan utveckla byggnadens kvaliteter och föra kunskap vidare genom organisationen. Varje enskild insats är en del av ett större sammanhang, där erfarenheter omsätts i förbättringar och hållbarhetsarbetet får kontinuitet.

Om projektet

Ädelmetallen 8 är en byggnad uppförd 1983 som omfattar cirka 1 300 kvm A-temp med kontor, affärsverksamhet och bilvård, belägen i ett industriområde. Västerhuset förvärvade fastigheten 2019/2020 och har sedan dess renoverat och anpassat byggnaden till dagens standard i stället för att riva den.

Byggnadens klimatskal har förbättrats genom tilläggsisolering av fasaden och nya fönster med inbyggt solskydd. Direktverkande el har ersatts med vattenburen värme via luft-/vattenvärmepumpar med prognosstyrning. Byggnaden har fått ett nytt FTX-system med behovsstyrd ventilation, solceller, närvarostyrd LED-belysning, smart styr- och övervakningsteknik samt snålspolande armaturer i kök och toaletter. Nya avtal har

tecknats där hyresgästerna står för sin egen förbrukning, vilket skapar incitament att minska energianvändningen.

För att stärka den biologiska mångfalden har en rabatt anlagts, och bevattningen sker med regnvatten och drivs med solenergi.

Projektet har certifierats enligt Miljöbyggnad iDrift 2.0 med betyg Guld.

Årets BREEAM-projekt

Projekt: Göteborg Grand Central

Företag: Jernhusen AB
Ort: Göteborg

Juryns motivering

Göteborg Grand Central visar hur höga hållbarhetsambitioner kan omsättas i genomtänkta lösningar genom hela byggprocessen.

Genom ett tidigt fokus på låg klimatpåverkan, effektiv energianvändning, cirkularitet, klimatanpassning och biologisk mångfald har långsiktiga värden för både människor och plats skapats.

Särskilt imponerande är hur hållbarhetsarbetet har integrerats i ett stort och komplext projekt, mitt i en av Göteborgs mest centrala och intensiva stadsmiljöer.

Om projektet

Grand Central är en ny stations- och kontorsbyggnad på 15 000 kvm som utgör huvuduppgången till Västlänkens Station Centralen, med stationshall, service, butiker och restauranger samt tre övre kontorsplan.

En klimatberäkning genomfördes tidigt för att identifiera byggdelar och material med störst påverkan.

Byggnaden uppförs direkt ovanpå Västlänkens tunnel, vilket har ställt exceptionella krav på vikt, lastfördelning och konstruktion. Detta har mötts genom en lätt trästomme, betongbågar, efterspända grundbalkar och noggrant styrd viktfördelning.

Fasaden består av 100 procent återbrukat tegel och byggnaden innehåller återbrukat och klimatförbättrat stål, cirkulära installationer och glas med hög andel återvunnet material.

Mer än 50 procent av ballasten är återvunnen. Byggnadens klimatskal, installationer, dagsljusförhållanden och solbelastning har samordnats för att begränsa energibehovet.

Taklandskapet kombinerar solceller med dagvattenhantering och grönska. Cirka 47 procent av takytan är vegetationsklädd och bidrar till Centralstadens sammanhängande grönstruktur.

Projektet certifieras enligt BREEAM SE 2017 med nivå Outstanding för kontorsdelen och nivå Excellent för handelsdelen.

Årets MB Plus-projekt (tidigare Årets NollCO2-projekt)

Projekt: ACE Powerhouse

Företag: Skellefteå kommun
Ort: Skellefteå

Juryns motivering

ACE Powerhouse visar hur höga klimatambitioner kan omsättas i praktiken.

Genom ett målmedvetet arbete med att minska klimatpåverkan genom hela byggprocessen, med återbruk som en central klimatstrategi och nya arbetssätt för cirkulärt byggande, har projektet tagit ett imponerande helhetsgrepp med innovativa lösningar och ett tydligt livscykelperspektiv.

Projektet har dessutom på ett föredömligt sätt delat med sig av erfarenheter och kunskap för att driva utvecklingen i hela branschen.

Om projektet

ACE Powerhouse är ett cirka 8 500 kvm stort kompetenscenter för forskning, utbildning, innovation och samverkan som ska påskynda elektrifieringen och utvecklingen av framtidens energisystem.

Projektet har minskat klimatpåverkan genom träbyggande, medvetna materialval, resurseffektivitet och återbruk. Material från lokala rivningsprojekt återanvänds och förädlas, bland annat från Skellefteå lasarett. Projektet har tillsammans med CCBuild utvecklat och dokumenterat arbetssätt för cirkulärt byggande.

Projektet fungerar också som en testmiljö för cirkulära lösningar. Tillsammans med RISE och forskningsprojektet FÅTT används exempelvis en fasadsektion för att utveckla och demonstrera hur återvunnet trä kan förädlas till högvärdigt fasadmaterial.

Under byggproduktionen har lokala leverantörer, korta materialflöden och resurseffektiva produktionsmetoder prioriterats. KL-trästommen har producerats lokalt med råvara från närområdet och en hög grad av prefabricering har minskat materialspill och transporter. Projektet har även arbetat med eldrivna maskiner, fossilfria drivmedel och optimerad logistik.

Projektet certifieras enligt NollCO2 1.2 samt Miljöbyggnad Guld.

Utmärkelsen för hållbar infrastruktur

Projekt: Nytt hamnområde vid Port of Skellefteå

Företag: Skellefteå kommun och Peab Anläggning AB
Ort: Skellefteå

Juryns motivering

Projektet visar hur ett aktivt klimatengagemang redan i inköpsprocessen, tillsammans med medvetna material- och metodval, kan göra verklig skillnad i ett stort infrastrukturprojekt. Redan i projekteringsfasen har stora klimatbesparingar genomförts genom konstruktionsval samt optimeringar.

Projektet är första grund- och anläggningsprojekt i världen med att använda stålpålar tillverkade av SSAB Zero. Tillsammans med eldrift, klimatförbättrade material samt omfattande återbruk av stenmaterial och schaktmassor har detta bidragit till stora klimatreduktioner.

Hållbarhet har varit en integrerad del genom hela processen. Genom nära samverkan, gemensamma mål och en vilja att utmana traditionella arbetssätt har projektets aktörer tillsammans kunnat flytta fram positionerna för ett mer hållbart infrastrukturbyggande.

Om projektet

Projektet omfattar byggnation av ett nytt hamnområde i Skelleftehamn, med ny kaj, djupare farled och tillhörande logistikytor. Målet är att bygga ”Sveriges hållbaraste hamnområde”.

Enligt projektets beräkningar har klimatpåverkan minskat med 52 procent jämfört med den första klimatkalkylen, som togs fram i ett tidigt skede av projektet. Den största

klimatbesparingen har uppnåtts genom att minska kajbredden med 12 meter. Även optimering av konstruktioner och muddermassor har bidragit till minskningen.

Projektet har använt klimatförbättrad betong, ECO-asfalt och lågemissionsstål, och är det första grund- och anläggningsarbetet i världen som använder stålpålar av SSAB Zero i delar av grundläggningen. Dessa stålpålar har cirka 80 procent lägre klimatpåverkan jämfört med konventionellt tillverkade pålar. Stenmaterial och schaktmassor har återanvänts, vilket har minskat behovet av nya material och transporter. I produktionen har HVO100 varit huvudbränsle och projektet har även använt eldrivna alternativ, bland annat betongbil och betongpump.

Gröna diken med gräs och blommande örter har anlagts för att bidra till avledning, fördröjning och rening av dagvatten samtidigt som de skapar värden för biologisk mångfald.

Årets person inom hållbart byggande

Pia Öhrling

Grundare och vd, Piacon

Juryns motivering

Med ett enastående engagemang, gedigen kunskap och en stark drivkraft att förändra har Pia Öhrling under många år varit en betydelsefull kraft inom hållbart samhällsbyggande.

Pia har bidragit till att flytta fram branschens positioner genom att utmana etablerade arbetssätt, utveckla certifieringssystem och omsätta höga hållbarhetsambitioner i konkreta lösningar.

I banbrytande projekt som Sergelhusen, Celsius och Lumi har hon visat hur höga klimatambitioner, cirkularitet och affärsmässighet kan förenas med resultat i internationell toppklass.

Hennes förmåga att dela kunskap, tänka nytt och inspirera andra har skapat ringar på vattnet långt utanför de egna uppdragen. Pia är en förebild som visar att verklig förändring kräver både mod, uthållighet och handlingskraft.

Om vinnaren

Under snart två decennier har Pia Öhrling varit en viktig person i utvecklingen av hållbart byggande i Sverige. År 2010 grundade hon Piacon och sedan dess har hon byggt upp en verksamhet som blivit en viktig aktör inom hållbart byggande.

Pia förenar teknisk kompetens med ett tydligt helhetsperspektiv och bidrar till att skapa byggnader som ger verklig miljönytta och bestående värde – för fastighetsägare, brukare och samhälle. Hon driver hållbarhetsfrågorna i konkreta projekt, utvecklar metoder och arbetssätt, utbildar branschen och påverkar systemen som styr hållbarhetsarbetet.

Som hållbarhetssamordnare höjer hon projektens hållbarhetsambitioner och omsätter dem i praktiskt genomförbara lösningar. I projekt som Lumi, Sergelhusen, Celsius och Sickla Central har hennes arbete bidragit till att höja ribban för hela branschen.

Pia har också varit en nyckelperson i utvecklingen av BREEAM SE och har bidragit till att göra internationella hållbarhetskrav relevanta och användbara i svensk kontext.

Genom att förena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet samt sprida erfarenheter och lärdomar från framgångsrika projekt bidrar Pia till att utveckla både enskilda byggnader och branschens gemensamma kunskap och arbetssätt.

Årets medlem

Vacse AB

Juryns motivering

Med ett långsiktigt engagemang och höga ambitioner visar Vacse hur hållbarhet kan genomsyra hela verksamheten och skapa verklig förändring.

Genom att miljöcertifiera hela sitt fastighetsbestånd och systematiskt arbeta med klimat, återbruk, biologisk mångfald och människors välbefinnande har bolaget flyttat fram positionerna för hållbara samhällsfastigheter.

Vacses innovativa lösningar, prisbelönta projekt och starka engagemang i SGBC är ett tydligt kvitto på att hållbarhet, samhällsnytta och affärsmässighet går hand i hand. Framför allt inspirerar de andra genom att omsätta ambitioner i konkreta resultat och ständigt höja ribban.

Om vinnaren

Vacse har under lång tid arbetat systematiskt för att omsätta höga hållbarhetsambitioner i mätbara resultat. Hållbarhet är integrerad i hela verksamheten, från investering och projektutveckling till finansiering och långsiktig förvaltning.

Sedan 2021 är hela fastighetsbeståndet hållbarhetscertifierat. Certifieringssystemen används som verktyg för att stärka samverkan, tydliggöra mål och driva innovation inom bland annat återbruk, energieffektivitet och minskad klimatpåverkan. Detta syns i flera uppmärksammade projekt som Nya Borås tingsrätt, Säkerhetshäktet i Sollentuna och Boverkets nya huvudkontor i Karlskrona.

Hållbarhetsfrågorna integreras tidigt i projekten och erfarenheter från ett projekt används för att höja ambitionsnivån i nästa. Detta skapar ett skalbart arbetssätt som visar hur hållbarhet, samhällsnytta och affärsmässighet kan förstärka varandra.

Genom sina krav och sitt arbetssätt påverkar Vacse även entreprenörer, arkitekter, leverantörer och andra samarbetspartners. Bolaget bidrar därigenom till att höja hållbarhetsnivån i hela värdekedjan och visar hur komplexa samhällsfastigheter kan ligga i framkant inom hållbart samhällsbyggande.